

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžfk/56/2019
Identifikačné číslo spisu: 6014200708
Dátum vydania rozhodnutia: 18.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6014200708.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členov senátu Mgr. Petra Melichera a JUDr. Eriky Šobichovej, v právnej veci žalobcu: X.. K. K. Š., Q..K., správcu úpadcu PIVOVAR GEMER, spol. s r.o. "v likvidácii" "v konkurze", so sídlom Cukrovarská 67/1, 979 01 Rimavská Sobota, IČO: 31 565 719; so sídlom správcovskej kancelárie Františka Švantnera 4, 974 01 Banská Bystrica, právne zastúpeného spol. JUDr. Peter Tonhauser, advokát, s.r.o., so sídlom J. Cikkerera 8, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 47 234 725, proti žalovanému: Finančnému riaditeľstvu SR, so sídlom Lazovná 63, 974 01 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovaného č.1100301/1/201422/2014/4925 z 25. apríla 2014, č. 1100301/1/201417/2014/4925 z 25. apríla 2014 a č. 1100301/1/201423/2014/4925 z 25. apríla 2014, a o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/69/2014-141 z 25. januára 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

O d ô v o d n e n i e

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „správny súd“) rozsudkom č. k. 24S/69/2014-141 z 25. januára 2018 podľa ust. § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania a následne zrušenia rozhodnutí žalovaného č. 1100301/1/201422/2014/4925 z 25. apríla 2014, č. 1100301/1/201417/2014/4925 z 25. apríla 2014 a č. 1100301/1/201423/2014/4925 z 25. apríla 2014, ktorými žalovaný ako odvolací orgán potvrdil rozhodnutia správcu - Mesta Rimavská Sobota č. 069752/2010 z 3. januára 2014, č. 069752/2010 z 3. januára 2014 a č. 069752/2010 z 3. januára 2014. Rozhodnutím č. 069752/2010 z 3. januára 2014 správca dane vyrubil žalobcovi daň z nehnuteľností na r. 2008 vo výške 16.698,89 €, rozhodnutím č. 069752/2010 z 3. januára 2014 správca dane vyrubil žalobcovi daň z nehnuteľností na r. 2009 vo výške 16.697,46 € a rozhodnutím č. 069752/2010 z 3. januára 2014 správca dane vyrubil žalobcovi daň z

nehnutelností na r. 2010 vo výške 16.697,46 €.

2. Správny súd uviedol, že medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že správca konkurznej podstaty úpadcu Pivovar GEMER s.r.o. Rimavská Sobota v konkurze zapísal nehnuteľnosti, za ktoré správca dane vyrubil žalobcovi daň z nehnuteľností za r. 2008, 2009 a 2010 v zmysle zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (ďalej len „zákon č. 582/2004“) a VZN č. 87/2007, resp. 95/2008, do súpisu konkurznej podstaty úpadcu s poznámkou podľa § 19 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ďalej len „ZKV“), pričom tieto boli v rozhodnom období zapísané na LV č. XXXX N. J.. Ú. W. I. a ako vlastníky bola na LV zapísaná spoločnosť Heineken Slovensko Distribúcia s.r.o.. Dôvodom takéhoto postupu správcu konkurznej podstaty úpadcu (podľa § 19 ods. 1 ZKV) bola skutočnosť, že správca konkurznej podstaty považoval kúpne zmluvy, ktorými bol prevedený majetok úpadcu na spoločnosť Heineken Slovensko a. s. (resp. jeho právneho predchodcu) a následne na Heineken Slovensko Distribúcia s.r.o., za neplatné. Rovnako nebolo sporné, že žalobou vedenou na Krajskom súde v Banskej Bystrici sp. zn. 34Cbi/9/2008 sa spoločnosť Heineken Slovensko Distribúcia s.r.o. ako žalobca a spoločnosť Heineken Slovensko a. s. ako vedľajší účastník na strane žalobcu domáhali proti správcovi konkurznej podstaty úpadcu ako žalovanému vylúčenia dotknutých nehnuteľností zo súpisu konkurznej podstaty, t. j. podali na príslušnom súde vylučovaciu žalobu podľa § 19 ods. 2 ZKV. V konaní o vylúčenie vecí z konkurznej podstaty konkurzný súd skúmal ako predbežnú otázku platnosť kúpnych zmlúv z 24. februára 2000 a z 12. decembra 2006 (od ktorých spoločnosť Heineken Slovensko Distribúcia s.r.o., ktorá bola zapísaná na LV č. XXXX v k. ú. W. I. ako vlastníky predmetných nehnuteľností, odvodzovala svoje vlastnícke právo). Z Rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 34Cbi/9/2008 z 23. mája 2010, ktorý je súčasťou administratívneho spisu a z ktorého správca dane pri určení dane podľa pomôcok vychádzal, vyplýva, že súd žalobu o vylúčenie vecí z konkurznej podstaty úpadcu (konkrétne nehnuteľností špecifikovaných na LV č. XXXX v k. ú. W.) zamietol s odôvodnením, že kúpnopredajná zmluva z 24. februára 2000 (uzavretá medzi predávajúcim Pivovar GEMER s.r.o. Rimavská Sobota - úpadca a kupujúcim Pivovar a sladovňa GEMER a. s. Vlkanová - právny predchodca spoločnosti Heineken Slovensko a. s. Nitra - vedľajší účastník v konaní o vylučovacej žalobe) je neplatná z dôvodu, že bola uzavretá v rozpore s § 19a ods. 2 zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby (ďalej len „zákon č. 92/1991 Zb.“), ktorý upravoval možnosť previesť sprivatizovaný majetok na tretie osoby pred splatením kúpnej ceny len so súhlasom Fondu národného majetku SR (ďalej len „FNM SR“) a v konaní bolo preukázané, že zo strany úpadcu nebola zaplatená FNM SR nadobúdacia cena v plnej výške a súhlas FNM SR na prevod predmetného majetku tretej osobe nebol daný. Krajský súd v Banskej Bystrici v cit. rozsudku zároveň konštatoval, že skutočnosť, že kúpnopredajná zmluva z 24. februára 2000 je podľa § 19a ods. 2 zák. č. 92/1991 Zb. neplatná, znamená, že z uvedeného dôvodu je následne neplatná aj kúpna zmluva z 12. decembra 2006 ako nadväzujúci právny úkon podľa § 19a ods. 4 zákona č. 92/1991 Zb.. Predmetný rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici bol potvrdený Rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Obo/101/2010 zo 6. októbra 2010, v ktorom sa odvolací súd stotožnil s výrokom i odôvodnením prvostupňového rozhodnutia a o. i. konštatoval, že: „...v prípade určovacej žaloby podľa § 19 ods. 2 ZKV ide teda v rámci žalôb podľa § 80 písm. c/ O.s.p. o určovaciu žalobu sui generis, kde naliehavý právny záujem je daný existujúcim konkurzným konaním a z neho vyplývajúcou požiadavkou rýchlosti a hospodárnosti konania v zmysle § 6 O.s.p., ktorej realizácia je zabezpečená tým, že sa v ňom rieši otázka vlastníctva, čo však nijako neznižuje požiadavku na zákonnosť a správnosť riešenia. Názor, že sa v katastri zapísaný vlastníky nehnuteľností aj po právoplatnosti žalobou zamietajúceho rozhodnutia v konaní o vylučovacej žalobe bude môcť domáhať ochrany svojho vlastníctva, je v rozpore s ust. § 14 ZKV.“

3. V tejto súvislosti správny súd poukázal na skutočnosť, že z odôvodnenia prvostupňových rozhodnutí správcu dane vyplýva, že správca dane žalobcovi vyrubil daň z nehnuteľností na základe skutočnosti, že spoločnosť Pivovar GEMER s.r.o. Rimavská Sobota nikdy neprestala byť vlastníkom predmetných nehnuteľností, čo podľa správcu dane vyplýva z rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. mája 2010, v ktorom je uvedené, že kúpnopredajná zmluva z 24. februára 2000 a následne aj kúpnopredajná zmluva z 12. decembra 2006 sú neplatné. Správca dane teda v odôvodnení svojich rozhodnutí neuviedol, že predmetným rozsudkom krajského súdu bola určená neplatnosť predmetných kúpnych zmlúv.

Rovnako žalovaný v odôvodnení napadnutých rozhodnutí poukázal na rozsudok krajského súdu s tým, že krajský súd v rozsudku uviedol dôvody, pre ktoré považoval kúpne zmluvy za neplatné, pričom žalovaný konštatoval, že krajský súd skúmal platnosť kúpnych zmlúv ako predbežnú otázku (žalovaný teda netvrdil, že rozsudkom krajského súdu bola určená neplatnosť predmetných kúpnych zmlúv). Následne žalovaný uviedol svoj záver, že vychádzajúc z uvedeného považoval za nesporné, že prevod nehnuteľností na základe kúpnej zmluvy z 24.02.2000 je neplatným právnym úkonom pre rozpor so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka) a z toho dôvodu, aj keď mala spoločnosť Heineken Slovensko a.s. predmetné nehnuteľnosti zapísané na LV v katastri nehnuteľností a tieto zmluvne prevádzala ďalej na spoločnosť Heineken Slovensko Distribúcia s.r.o., táto nemohla k predmetným nehnuteľnostiam nadobudnúť vlastnícke právo, pretože toto vlastnícke právo nadobudla od spoločnosti Heineken Slovensko a.s., ktorá vlastnícke právo z dôvodu absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy nikdy nenadobudla. Žalovaný konštatoval, že daňový subjekt zapísal dotknutý majetok do súpisu konkurznej podstaty z dôvodu, že nikdy neprestal byť vlastníkom týchto nehnuteľností. V tejto súvislosti zároveň žalovaný poukázal na § 70 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) a konštatoval, že z uvedeného jednoznačne vyplýva, že nie je dôležité, kto je ako vlastník zapísaný v katastri nehnuteľností, pretože sa jedná o vlastníka domnelého, t. j. za vlastníka je osoba zapísaná v katastri nehnuteľností považovaná len do momentu, kedy sa nepreukáže opak. Žalovaný konštatoval, že v zmysle platných právnych predpisov vlastníkom dotknutých nehnuteľností bol v zdaňovacom období r. 2008, 2009 a 2010 daňový subjekt (úpadca), z čoho žalovaný vyvodil, že bol aj daňovníkom dane z pozemkov podľa § 5 ods. 1 písm. a/ zák. č. 582/2004 Z. z. a aj daňovníkom dane zo stavieb podľa § 9 ods. 1 zák. č. 582/2004 Z. z.. Takýto záver považoval správny súd za výsledok správneho právneho posúdenia veci.

4. Rovnako za nedôvodné považoval správny súd aj ďalšie námietky žalobcu, t. j. povinnosť žalobcu podať daňové priznanie, okamih vzniku daňovej povinnosti, ako aj pochybnosti o správnosti vypočítanej daňovej povinnosti. (bližšie vid'. body 38.-41. rozsudku správneho súdu)

5. O trovách konania rozhodol správny súd podľa § 167 ods. 1 S.s.p. tak, že žalobcovi právo na náhradu trov konania nepriznal, pretože žalobca v konaní úspešný nebol.

6. Proti rozsudku správneho súdu podal v zákonnej lehote žalobca (sťažovateľ) kasačnú sťažnosť podľa § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., v ktorej namietal, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a navrhol, aby kasačný súd zmenil napadnutý rozsudok správneho súdu tak, že žalobe vyhovie.

7. V kasačnej sťažnosti sťažovateľ namietal, že správny súd nesprávne vyhodnotil, že sťažovateľ je daňovníkom povinným zaplatiť daň z nehnuteľnosti, a to napriek tomu, že nehnuteľnosti nemal zapísané na liste vlastníctva, nehnuteľnosti neužíval a ani nemohol užívať, nakoľko ich užívala iná osoba ako domnelý vlastník. Sťažovateľ mal za to, že žalovaný mal vzhľadom na ustálený skutkový stav (ktorý v pokračovaní kasačnej sťažnosti sťažovateľ podrobne zopakoval) postupovať podľa ust. § 5 ods. 3 zákona č. 582/2004 Z. z. účinnom v rozhodnom čase.

8. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že sa stotožňuje s napadnutým rozsudkom správneho súdu, pričom sťažovateľ v kasačnej sťažnosti opakuje žalobné dôvody, s ktorými sa správny súd v napadnutom rozsudku vysporiadal, a preto navrhol napadnutý rozsudok správneho súdu potvrdiť.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „kasačný súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 S.s.p.), po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania zastúpený v súlade s ustanovením § 449 ods. 1 S. s. p., bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený 18. júna 2020 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

10. Najvyšší súd ako súd kasačný zo súdneho a administratívneho spisu zistil skutkový stav tak, ako bol opísaný v napadnutom rozsudku správneho súdu a v celom rozsahu naň odkazuje. Úlohou kasačného súdu v tomto konaní je predovšetkým posúdiť, či potvrdené rozhodnutia správcu dane č. 069752/2010 z 3. januára 2014, ktorým správca dane vyrubil žalobcovi daň z nehnuteľností na r. 2008 vo výške 16.698,89 €, č. 069752/2010 z 3. januára 2014, ktorým správca dane vyrubil žalobcovi daň z nehnuteľností na r. 2009 vo výške 16.697,46 € a č. 069752/2010 z 3. januára 2014, ktorým správca dane vyrubil žalobcovi daň z nehnuteľností na r. 2010 vo výške 16.697,46 € vychádzajú zo správneho právneho posúdenia veci - čo do určenia daňovníka.

11. Z odôvodnenia napadnutých rozhodnutí správcu dane a žalovaného vyplýva, že tento určil daňovníka podľa § 5 ods. 1 písm. a) zákona č. 582/2004 Z. z., keď v rámci posudzovania predbežnej otázky - platnosť kúpnych zmlúv z 24. februára 2000 a z 12. decembra 2006, ustálil že vlastníkom predmetných nehnuteľností bol v predmetnom zdaňovacom období žalobca. S uvedeným právnym posúdením predbežnej otázky sa stotožnil aj správny súd. A contrario k uvedenému právnemu posúdeniu sťažovateľ namietal, že správne mal byť daňovník určený podľa § 5 ods. 3 zákona č. 582/2004 Z. z., keď sťažovateľ predmetnými nehnuteľnosťami fakticky nedisponuje od roku 2000 a o ich osude nemá žiadnu vedomosť.

12. Daňovníkom dane z pozemkov, ak nie je v odseku 2 ustanovené inak, je vlastníkom pozemku (§ 5 ods. 1 písm. a) zákona č. 582/2004 Z. z.), správca pozemku vo vlastníctve štátu, správca pozemku vo vlastníctve obce alebo správca pozemku vo vlastníctve vyššieho územného celku zapísaný v katastri nehnuteľností (§ 5 ods. 1 písm. b) zákona č. 582/2004 Z. z.). Daňovníkom dane z pozemkov je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej boli pridelené na obhospodarovanie náhradné pozemky vyčlenené z pôdneho fondu užívaného právnickou osobou až do vykonania pozemkových úprav (§ 5 ods. 2 písm. a) zákona č. 582/2004 Z. z.), nájomca, ak nájomný vzťah k pozemku trvá alebo má trvať najmenej päť rokov a nájomca je zapísaný v katastri; má v nájme pozemky spravované Slovenským pozemkovým fondom alebo má v nájme náhradné pozemky daňovníka uvedeného v písmene a) (§ 5 ods. 2 písm. b) zákona č. 582/2004 Z. z.). Ak nemožno určiť daňovníka podľa odsekov 1 a 2, je daňovníkom osoba, ktorá pozemok skutočne užíva (§ 5 ods. 3 zákona č. 582/2004 Z. z.). Ak je pozemok v spoluvlastníctve viacerých daňovníkov, daňovníkom dane z pozemkov je každý spoluvlastník podľa výšky svojho spoluvlastníckeho podielu. Ak sa všetci spoluvlastníci dohodnú, daňovníkom dane z pozemkov zastupuje jeden z nich a ostatní spoluvlastníci za daň ručia do výšky (§ 5 ods. 4 zákona č. 582/2004 Z. z.).

13. Kasačný súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozsudku správneho súdu, závery správneho súdu považuje za skutkovo aj právne správne a rozsudok považuje za vyčerpujúco odôvodnený. Vzhľadom na to, že predmetom kasačnej sťažnosti je totožné právne posúdenie, s ktorým posúdením sa kasačný súd plne stotožňuje, plne naň odkazuje bez toho, aby opakovane dôvody tam uvedené.

14. Na zdôraznenie správnosti rozsudku správneho súdu kasačný súd odkazuje na svoje rozhodnutie vo veci sp. zn. 8Sžf/40/2016 z 27. septembra 2018, predmetom ktorého bol obdobný skutkový a právny stav.

15. Možno teda uzavrieť, že z dôvodu, že platnosť kúpnych zmlúv z 24. februára 2000 a z 12. decembra 2006 bola v konaní ustálená ako absolútne neplatná, k scudzeniu sporných nehnuteľností nikdy nedošlo, a teda nedošlo ani k zmene vlastníka sporných nehnuteľností zo sťažovateľa na tretiu osobu. Sťažovateľ bol v rozhodnom období daňovníkom, pričom daňové priznanie nepodal. Postup správcu dane, ktorý vzhľadom na uvedené pristúpil k určeniu dane podľa pomôcok bol preto správny. Na uvedené nemá žiaden vplyv ani tá skutočnosť, že faktickým užívateľom sporných nehnuteľností bola tretia osoba, a ani to, že tretia osoba podala k sporným nehnuteľnostiam daňové priznanie a uhradila daň. Uvedené bolo napokon konvalidované podaním opravného daňového priznania.

16. Záverom kasačný súd uvádza, že aj keď sa sťažovateľovi, ktorý skutočne predmetné nehnuteľnosti od roku 2000 fakticky neužíval, môžu rozhodnutia správcu dane a žalovaného javiť ako nespravodlivé, v konečnom dôsledku si situáciu privodil sám tým, že pri scudzovaní nehnuteľností porušil zákon, keď

konal v rozpore s § 19a ods. 2 zákona č. 92/1991 Zb..

17. Vychádzajúc z uvedeného a s ohľadom na to, že vznesené kasačné námietky neboli spôsobilé na zmenu, alebo zrušenie napadnutého rozsudku, kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol podľa § 461 S.s.p..

18. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 S.s.p. a contrario k §§ 167 ods. 1 a 168 S.s.p., tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov kasačného konania, pretože žalobca nebol v kasačnom konaní úspešný a v prípade žalovaného nedošlo k naplneniu predpokladu obsiahnutého v ust. § 168 S.s.p..

19. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v pomere hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 k § 463 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok **n i e j e** prípustný.